AH 467

2026Z18561

Antwoord van minister Berendsen (Buitenlandse Zaken), mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat **(ontvangen 27 oktober 2026)**

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 139

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht 'Amerikaanse sanctiebeleid jaagt Europese internetsector angst aan'?[1]

Antwoord

Ja, dit bericht is bekend.

Vraag 2
Hoe reageert u op de zorgen van de Europese internetsector over de sancties van de Verenigde Staten?

Antwoord

Het kabinet begrijpt de zorgen over de impact van VS-sancties binnen de Europese internetsector en de mogelijke gevolgen voor de vrije verspreiding van informatie online.

In zijn algemeenheid geldt dat het beheersbaar houden van risicovolle strategische afhankelijkheden een prioriteit is met het oog op nationale en Europese veiligheid.

Specifiek voor het digitale domein heeft het kabinet hiertoe al in 2023 de Agenda Digitale Open Strategische Autonomie uitgebracht. Hierbij richt het kabinet zich op het mitigeren van de afhankelijkheden die de grootste risico's opleveren. Daarbij zet het kabinet stevig in op het versterken (*promote*) en het beschermen (*protect*) van de Europese sector, evenals op internationale samenwerking (*partner*).

Vraag 3
Wat is uw boodschap aan Europese internetaanbieders die zich zorgen maken om lamgelegd te worden door Amerikaanse interventie? Vindt u deze zorgen terecht?

[1] *Amerikaanse sanctiebeleid jaagt Europese internetsector angst aan*, NRC, 8 september 2026.

Antwoord

Ik begrijp deze zorgen. Het besluit van de Amerikaanse regering om de Italiaanse internetprovider A/I op de sanctielijst te zetten heeft voor betrokkenen vergaande gevolgen.

Tegelijkertijd zijn de Verenigde Staten een belangrijke bondgenoot en een grote leverancier van IT-systemen voor de overheid en vitale sectoren. Het kabinet werkt daarbij in algemene zin aan het beheersbaar houden van afhankelijkheden.

Vraag 4
Deelt u de opvatting dat het onwenselijk is dat Amerikaanse sancties feitelijk kunnen leiden tot het offline halen van Europese websites en diensten, zonder tussenkomst van een Europese rechter of autoriteit, terwijl deze organisaties onder Nederlands of Europees recht opereren?

Antwoord

Wanneer Nederlandse of Europese bedrijven gebruik maken van Amerikaanse digitale diensten, maakt dat ze kwetsbaar voor maatregelen van de VS overheid, waaronder sanctieregelgeving.

Normaliter is het zo dat providers in eerste aanleg niet aansprakelijk zijn voor de content van derden, tenzij ze weten dat de inhoud illegaal is. Dit *safe harbour* principe blijft voor het kabinet van belang. Ook bepleit het kabinet het behoud van het open, vrije, veilige internet. Tot slot blijft de kabinetsinzet op het beheersbaar houden van (digitale) afhankelijkheden van belang.

Vraag 5
Hoe reageert u op de situatie van ProcoliX, een bedrijf dat als gevolg van de Amerikaanse interventie bij het Italiaanse bedrijf A/I geen opdracht meer aanneemt van het Internationaal Strafhof?

Antwoord

Het kabinet kan niet reageren op de specifieke situatie van dit bedrijf.

Vraag 6
Vindt u het wenselijk dat Nederlandse bedrijven vanwege Amerikaanse sancties hun dienstverlening aan het Internationaal Strafhof of andere instellingen beëindigen, terwijl die dienstverlening naar Nederlands en Europees recht rechtmatig is? Zo nee, wat doet het kabinet om te voorkomen dat Nederlandse

bedrijven zo feitelijk uitvoering geven aan sancties die Nederland en de Europese Unie niet onderschrijven, gericht tegen een instelling die Nederland juist nadrukkelijk steunt?

Antwoord

In algemene zin keurt het kabinet de tegen de ambtsdragers en staf van het Internationaal Strafhof (ISH) opgelegde sancties af. Het werk van het Hof is essentieel in de strijd tegen straffeloosheid en het Hof dient zijn mandaat zonder belemmeringen uit te kunnen voeren. Het kabinet staat, samen met partners en in coördinatie met het Hof, daar waar opportuun in contact met het (Nederlandse) bedrijfsleven over de kwestie van Amerikaanse sancties tegen het ISH met als doel ervoor te zorgen dat het Hof zo onbelemmerd mogelijk kan functioneren. Wegens de vertrouwelijkheid kan er niet in detail worden getreden over de inhoud van deze gesprekken. Voor de verdere inzet van het kabinet op dit onderwerp verwijs ik u graag naar het Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 oktober 2026[2] en de conclusies van de Europese Raad van 15 en 16 oktober 2026[3].

Vraag 7
Bent u bekend met meer gevallen waarin Nederlandse organisaties hun domeinnaam, hosting, betalingsverkeer of andere essentiële digitale diensten dreigen te verliezen als gevolg van Amerikaanse sancties? Zo ja, welke lessen trekt u daaruit voor Nederland en de Europese Unie?

Antwoord

Het kabinet doet geen uitspraken over individuele gevallen. In zijn algemeenheid is het voor Nederland en de EU van belang om de dialoog te blijven opzoeken met de Verenigde Staten. Het kabinet is doorlopend in gesprek met de Verenigde Staten om verregaande maatregelen met betrekking tot domeinnamen, hosting en betalingsverkeer te voorkomen. Zowel op nationaal als Europees niveau werken we aan een agenda om onze digitale open strategische autonomie verder te versterken.

Vraag 8
Veroordeelt u de handelswijze van de Verenigde Staten nu zij om politieke redenen internetaanbieders op de terreurlijst zetten?

Antwoord

[2] Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 oktober 2026, kamerstuk 2026Z22103
[3] Bijeenkomst van de Europese Raad (15 en 16 oktober 2026) – Conclusies, https://www.consilium.europa.eu/media/qykjx3nz/nl-20261016-european-council-conclusions.pdf

Het besluit van de Amerikaanse regering om A/I op de sanctielijst te zetten is niet gebruikelijk. Het kabinet staat hier kritisch tegenover vanwege de verstrekkende gevolgen voor personen en entiteiten die wij in de EU niet zien als terroristisch. Het kabinet begrijpt de zorgen van Europese internetaanbieders over dit besluit en is doorlopend met de Verenigde Staten in gesprek.

Vraag 9
Past het interveniëren in de Europese internetsector in een Amerikaanse strategie om bedrijven en verenigingen te verlammen met een schrikeffect? Herkent u signalen dat Nederlandse bedrijven en organisaties hun diensten of uitingen aanpassen uit angst voor Amerikaanse sancties? Zo ja, hoe beoordeelt u dit 'chilling effect'?

Antwoord

Het kabinet is in gesprek met het Nederlandse bedrijfsleven om zogenaamde *overcompliance* (verder gaan dan sancties vereisen) tegen te gaan. Het kabinet blijft de dialoog met de Verenigde Staten voeren over mogelijke risico's van dit soort sancties en zet zich tegelijkertijd actief in voor de versterking en bescherming van de Europese en Nederlandse sectoren.

Vraag 10
Welke gevolgen heeft deze handelswijze van de Verenigde Staten voor de neutraliteitsregel? Is er sprake van een vrij en open internet als de Verenigde Staten om politieke redenen Europese internetaanbieders verlammen?

Antwoord

Het behoud van een open, vrij en veilig internet waarbij het beheer van de publieke kern van het internet wordt vormgegeven middels het multistakeholdermodel, vormt het uitgangspunt van de Nederlandse inzet op Internet Governance. De neutraliteit van de onderliggende infrastructuur van het internet is daarbij cruciaal. Op dit moment is er geen aanleiding om aan te nemen dat het besluit omtrent A/I directe gevolgen heeft voor de neutraliteit van de onderliggende infrastructuur van het internet. Nederland blijft zich internationaal inzetten om de neutraliteit van de publieke kern van het internet te waarborgen en statelijke interventies op deze kern te voorkomen, om zo behoud van een open, vrij, veilig en wereldwijd verbonden internet blijvend te waarborgen.

Vraag 11
Hoe beoordeelt u de afhankelijkheid van Nederlandse en Europese organisaties van internetinfrastructuur die uiteindelijk onder Amerikaanse jurisdictie valt, zoals de domeinen .com, .net en .org? Welke concrete stappen zet het kabinet om die afhankelijkheid te verkleinen, zodat een unilateraal besluit van een derde

land Nederlandse organisaties niet langer kan afsluiten van essentiële digitale diensten?

Antwoord

De domeinnamen .com, .net en .org worden beheerd door Amerikaanse organisaties en vallen daarmee onder de wetten en regels van de Verenigde Staten. Het staat Nederlandse en Europese organisaties vrij om een andere domeinnaam te kiezen, bijvoorbeeld .nl of .eu, waarbij de beheerder van het domein in Nederland of in de EU ligt. Uit onderzoek blijkt dat steeds meer organisaties in Nederland gebruik maken van een .nl domein dan voor een .com- of .org-domein[4].

Het internet wordt gevormd door een wereldwijd verbonden grensoverschrijdend netwerk van netwerken. Beheer van de publieke kern van het internet is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle stakeholders. De Verenigde Staten zijn een belangrijke bondgenoot en leverancier van IT-systemen voor de overheid en vitale sectoren. Om de risico's voor nationale veiligheid te beperken of uit te sluiten werkt het kabinet in zijn algemeenheid aan het mitigeren van risicovolle strategische afhankelijkheden. Dit doet het kabinet onder andere door de Europese digitale sector te versterken, de cloudsoevereiniteit van overheden te versterken, beter te sturen op strategische autonomie bij aanbestedingen.

Vraag 12
Bent u bereid om Nederlandse internetaanbieders ten volste te steunen zodat zij onafhankelijk en vrij diensten kunnen leveren? Zo ja, kunt u direct contact opnemen met aanbieders die zich zorgen maken om dit te bespreken?

Antwoord

Het kabinet is in nauw contact met de sector en staat open voor verdere discussie over deze problematiek.

Vraag 13
Welke mogelijkheden heeft u om Amerikaanse interventie in de Europese internetsector te bestrijden? Hoe trekt u hier samen met Europese bondgenoten in op?

Antwoord

Domeinen zoals .org, .com of .net worden beheerd door Amerikaanse organisaties en daarmee vallen ze onder Amerikaanse wetgeving. Dat betekent dat ze zich aan de sanctiemaatregelen van de Amerikaanse overheid moeten houden.

---

[4] Domeinnamen met .nl populairst onder Nederlandse ondernemers | Domeinnamen | SIDN

Het beheersbaar houden van risicovolle strategische afhankelijkheden is ook binnen de EU een prioriteit, met het oog op de nationale en Europese veiligheid. Ik overleg hierover regelmatig met mijn Europese collega's.

Vraag 14
Welke rol ziet u, bij het beperken van de gevolgen voor Nederlandse bedrijven en organisaties, voor het Europese anti-dwanginstrument en welke andere maatregelen tegen de extraterritoriale werking van sancties van derde landen heeft het kabinet voor ogen?

Antwoord

Het doel van het EU anti-dwanginstrument is om economische dwang door derde landen te voorkomen en indien nodig daar met tegenmaatregelen op te reageren. Het EU anti-dwanginstrument is een ingrijpend middel dat de EU alleen in zwaarwegende gevallen van economische dwang kan inzetten. Het kabinet hanteert een terughoudende houding ten aanzien van inzet van het anti-dwanginstrument en ziet momenteel geen aanleiding om die houding te wijzigen. Van inzet is op dit moment dus geen sprake. Om de extraterritoriale werking van sancties van derde landen tegen te gaan bestaat er de EU antiboycotverordening (*Blocking Statute*). Dat is een EU-verordening uit 1996 met het doel om Europese bedrijven tegen extraterritoriale sancties van derde landen te beschermen, onder andere door naleving van die sancties te verbieden. Het is aan de Europese Commissie om voorstellen te doen voor het al dan niet toepassen daarvan. Voor de verdere inzet van het kabinet op dit onderwerp verwijs ik u graag naar het Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 oktober 2026[5] en de conclusies van de Europese Raad van 15 en 16 oktober 2026[6].

Vraag 15
Kunt u deze vragen afzonderlijk en nog vóór het commissiedebat Digitaliserende overheid en toezicht van 30 september 2026 beantwoorden?

Antwoord

Vanwege interdepartementale afstemming is dit niet gelukt. Deze antwoorden worden zo spoedig mogelijk naar uw Kamer verzonden.

[5] Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 oktober 2026, kamerstuk 2026Z22103
[6] Bijeenkomst van de Europese Raad (15 en 16 oktober 2026) – Conclusies, https://www.consilium.europa.eu/media/qykjx3nz/nl-20261016-european-council-conclusions.pdf